

Kestovaippaopas

”Kestovaippojen käyttö ei varsinaisesti ole uutta, vaan tuotekehittelyn avulla on muokattu perinteinen ja vanha tapa nykyaikaan helpommin soveltuvaksi.”

Jan-Erik Enestam, ympäristöministeri 2003–2006

”Ei kestoaiippojen käytössä ole kysymys mistään on/off -elämäntavasta. Se, että vähentää edes vähän jätteen määrää, on hyvä juttu!”

Sanna Ahonen, kestoaiippoja käyttävän Eliaksen äiti

**Oppaan on tuottanut Jätelaitosyhdistys ry –
vastuullisen julkisen jätehuoltopalvelun puolesta.**

**JLY – Jätelaitosyhdistys ry
Fredrikinkatu 61 A 60 8. krs.
00100 Helsinki
Puh. (09) 2780 0775
www.jly.fi**

Om ni önskar den här brochyren på svenska, kan ni beställa den från närmaste avfallsverk (se listan på sidan 20).

Ni kan också läsa den på eller skiva ut den från Avfallsföreningens webbsidor på adressen www.jly.fi/julkaisut.htm

Kuvat: Talvikki Kyllönen

Painovuosi: 2007

Sisällys

Vaippavalinnoilla on väliä	4
Kestovaipat.....	5
– Monta syytä valita kestoaiapat	5
– Mitä kestoaiapat ovat?	6
Kokemuksia kestoaiapoista.....	8
Kestoaiappon käyttö.....	10
– Hankinta	10
– Kustannukset	10
– Huolto	12
Vaiapat ja allergia.....	15
Lisätietoa.....	16
Valmistajia ja maahantuojia.....	17
Liite	
– Harson taitteluohje sisäaiapaksi	19

VAIPPAVALINNOILLA ON VÄLIÄ

Tuleva vanhempi pohtii odotusaikana paitsi edessä olevaa elämänmuutosta, myös lapsen syntymiseen liittyviä käytännön asioita ja hankintoja. Yksi lapsiperheen talouteen ja ympäristön tilaan vaikuttavista valinnoista tehdään kertakäyttö- ja kestovaippojen välillä.

Kestovaipoiksi kutsutaan vaippoja, joita ei heitetä pois heti ensimmäisen käyttökerran jälkeen, vaan ne pestään ja käytetään uudelleen. Kestovaippojen käyttö on hyvä tapa säästää rahaa ja vähentää kaatopaikkoja kuormittavan jätteen määrää.

Laajasta kestovaippavalikoimasta löytyy varmasti jokaisen perheen kukkarolle, elämäntyyliin ja makuun sopiva ratkaisu. Kestovaippoja voi käyttää rinnan kertavaippojen kanssa. Osittainkin käyttö pienentää vaippojen aiheuttamaa ympäristökuormitusta. Yksi kestovaippa päivässä vähentää jätettä 365 vaipalla vuodessa.

Kestovaippoihin voi halutessaan siirtyä myös vasta silloin, kun lapsi on lähes oppinut potalle. Kuivaksi opetteluun kestovaippa sopii mainiosti, koska lapsi tuntee vaipan kostumisen ja oppii näin helpommin siirtymään potalle.

Kestovaippojen käytön aloittaminen ei vaadi erityisiä ponnistuksia. Apua sopivan vaipparatkaisun löytämiseen saa myyjiltä ja kokeneilta kestovaippojen käyttäjiltä. Vaippavarastoa voi kartuttaa vähitellen, ja rauhassa kokeilla, mikä sopii juuri omalle vauvalle ja omaan elämäntyyliin.

Oppaan lopusta löydät kestovaippojen valmistajien ja maahantuojien yhteystietoja.

Oppaan on tuottanut ja päivittänyt Jätelaitosyhdistys ry. Alkuperäinen opas on tehty Luonto-Liiton Uudenmaan piirin ja Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan YTV:n yhteistyönä.

Kiitämme jätelaitoksia oppaan rahoituksesta. Jätelaitosten yhteystiedot ovat oppaan takakannessa.

Kauniit kiitokset myös oppaan tekoon osallistuneille Kestovaippayhdistys ry:n edustajille, valokuvaaja Talvikki Kyllöselle, kestovaippojen käyttäjille ja tekstin tarkistaneille asiantuntijoille: HUS:in iho- ja allergiasairaalan ylilääkäri Tari Haahtelalle, lastentautien ja lasten allergologian erikoislääkäri Anna Pelkoselle ja Helsingin yliopiston kansanterveystieteen laitoksen laboraattori Kirsi Laitiselle.

KESTOVAIPAT

MONTA SYYTÄ VALITA KESTOVAIPAT

Kestovaippojen valintaa voidaan perustella niin taloudellisilla, terveydellisillä kuin ekologisilla syillä. Lisäksi ne ovat kauniita värikkäine kuoseineen ja tuntuvat mukavan pehmeiltä lapsen iholla.

Taloudelliset syyt

Vauvanvaipat ovat jokaiselle perheelle suuri taloudellinen investointi. Lapsi käyttää Kuluttajatutkimuskeskuksen mukaan noin 5 000 kertakäyttövaippaa vaippaikänsä (noin 30 kk) aikana. Kestovaippoja riittää mallista riippuen noin 30 kappaletta.

Kertakäyttövaippoja ostamalla rahalle saa vastinetta vain yhden käyttökerran, kestovaippaa voi käyttää monella lapsella. Kestovaippojen hankintakustannukset ovat koko vaippaiän kantava investointi ja hyvä jälleenyntiarvo pienentää kustannuksia entisestään.

Kestovaippojen käyttö voi nopeuttaa potalle oppimista, koska lapsi oppii tunnistamaan hätänsä ja ilmaisemaan sen. Näin vaippa-aika lyhenee ja se omalta osaltaan pienentää vaippa-ajan kustannuksia.

Vaippojen pesusta syntyviä kustannuksia voi itse vähentää pesemällä vain täysiä koneellisia ja välttämällä vaippojen pesua turhan korkeissa pesulämpötiloissa.

Vaippoja ja villahousuja voi myös ommella itse. Vaippojen valmistuksessa voi materiaalina hyödyntää esimerkiksi käytettyjä pyyheliinoja sekä flanelli- ja villapaitoja. Tällöin kestovaippojen käyttöön liittyvät kustannukset rajoittuvat lähes ainoastaan pesukustannuksiin.

Terveydelliset syyt

Monille allergioista kärsiville lapsille oikein valitut ja huolletut kestovaipat ovat terveyssyistä hyvä vaihtoehto, koska ne eivät sisällä allergiaa aiheuttavia ainesosia. Kestovaipat ovat yleensä vähemmän hiostavia kuin kertakäyttövaipat. Erityisesti mahdollinen muovin puuttuminen kestovaipoista vähentää hiostavuutta ja siten myös ihoärsytystä.

Ympäristösyyt

Kertakäyttövaipat ovat suurin yksittäinen kotitalouksissa syntyvä kaatopaikkajätelaji. Ne voivat muodostaa jopa puolet lapsiperheessä syntyvästä jätteestä. Kaatopaikalla kertavaippojen hajoaminen kestää useita satoja vuosia. Hajoamistuloksena syntyy metaania, joka on voimakkaasti kasvihuo-

neilmiötä edistävä kaasu. Kestovaippojen käyttö vähentää kaatopaikoille päätyvää jätettä jopa 1 500 kg lasta kohti.

Ympäristökuormitusta voi lisäksi vähentää kestoivaippoja kierrättämällä ja/ tai tekemällä vaipat itse esimerkiksi kierrätysmateriaalista. Pesusta aiheutuva kuormitus pienenee välttämällä vaippojen koneellista kuivattamista, pesemällä vain täysisiä koneellisia ja käyttämällä ympäristöystävällisiä pesuaineita.

Mukavuussyyt

Vaipanvaihdon tulisi olla mukava lapsen ja hoitajan välinen yhteinen hetki. Pehmeän ja hengittävän luonnonkuituisen vaipan pukeminen lapselle tuottaa mielihyvää myös hoitajalle. Kestovaippojen kauniit kuosit tuovat väriä vaippa-ajan arkeen.

MITÄ KESTOVAIPAT OVAT?

Kestovaippa on kankainen, hengittävä ja pestävä vaippa, joka on tarkoitettu pitkäkestoiseen käyttöön. Useimmat kestoivaipat on valmistettu kokonaan tai lähes kokonaan luonnonkuiduista. Ne koostuvat yleensä kahdesta osasta, imukykyisestä sisävaipasta ja vaipan paikallaan pitävästä, hengittävästä ja kosteutta läpäisemättömästä vaippahoususta.

Sisävaipat eli imuosa

Sisävaipan tehtävä on imeä kosteutta. Vaihtoehtoja on runsaasti: vaipaksi taiteltava suorakaiteen muotoinen kangas tai harso, suorakaiteen tai tiimalasin muotoinen pötkövaippa tai muotoon ommeltu tarroilla tai neppareilla kiinnitettävä kertakäyttövaipan tapaan puettava imuosa. Materiaalina on usein puuvilla, kuten harso, flanelli tai frotee. Sisävaippoja voidaan valmistaa myös esimerkiksi hampukankaasta.

Vaippahousut eli vaippakuori

Sisävaipan päälle tarvitaan kosteutta läpäisemättömät vaippahousut. Vaippakuori estää kosteuden pääsyn lapsen vaatteisiin. Vaippahousuissa on tarjolla kahta perusmallia: tarroilla tai painonapeilla kiinnitettäviä kertakäyttövaippaa muistuttavia vaippahousuja sekä housujen tapaan puettavia. Vaippakuoren materiaali voi olla keinokuitua (kuten hengittävä polyuretaanilaminoitu kangas tai fleece) tai luonnonkuitua (esimerkiksi villa).

All in one (aio, a-i-o)

Täysin käyttövalmis vaippa, joka muistuttaa kestovaipoista eniten kertakäyttövaippaa. Useimmissa all-in-one-vaipoissa ei ole mukana hoitoliinaa. Mikäli sellaista haluaa käyttää, se tulee lisätä vaippaan erikseen.

Hoitoliinat

Hoitoliinan voi halutessaan laittaa sisävaipan päälle. Sen tehtävänä on vähentää sisävaipan tahraantumista ja helpottaa vaipan huuhtelua. Hoitoliinoja on saatavilla sekä kankaisina, kuitupaperisina että silkkisinä.

Kankainen kuivaliina päästää kosteuden läpi sisävaippaan, mutta pitää vaipan pinnan kuivana ja siten vähentää ihon hautumista. Kankainen kuivaliina voi olla materiaaliltaan polyestereä (esimerkiksi mikrofleece tai polyesterimokka) tai polypropyleeni-puuvilla -sekoitetta, ja se pestään muun vaippapyykin mukana.

Kuitupaperinen hoitoliina, joka on valmistettu puu- tai riisikuidusta heitetään käytön jälkeen pois. Kuitupaperisia hoitoliinoja ei saa kuitenkaan heittää wc-pönttöön, vaan ne tulee hävittää sekajätteen mukana tai kompostoida.

Silkkinen hoitoliinan ihoa hoitavat ominaisuudet ovat tarpeen vauvan ihon ollessa ärtynyt tai punainen. Silkkinen hoitoliinan käyttö on näin ollen suositeltavaa erityisesti herkkäihoiselle vauvalle.

Itsetehdyt vaipat

Villaiset vaippahousut voi neuloa itse hahtuvalangasta. Hahtuvalankaa ja neuleohjeita myydään mm. Ruskovillan tuotteita myyvissä kaupoista, internetin Ottobre Shopista (yhteystiedot oppaan lopussa) sekä monissa kesto-vaippa- ja käsityöliikkeissä.

Sisävaippoja voi ommella froteesta ja flanellista. Sisävaippojen materiaalien tulisi kestää pesu 60 asteessa.

Vaippakuorien materiaaliksi käy kosteudenpitävä kangas mm. pul (laminoitu polyuretaani), laminoitu polyesteri (jota myydään muutamassa internetkaupassa) ja fleece. Mallina voi käyttää vaikkapa jotain valmista kesto-vaippaa.

Kestovaippainfon internet-sivuilta löytyy useita ohjeita villahousujen ja sisävaippojen tekoon.

KOKEMUKSIA KESTOVAIPOISTA

*Juha Jääskinen, diplomi-insinööri, järjestelmäasiantuntija
ja Joonas Jääskinen.*

Kuva: Anne-Mari Jääskinen

Kestovaippojen käyttö (kestoilu) on mielestäni ehkä maailman helpoin tapa säästää rahaa, ajatella lapsen parempaa oloa, olla laiska ja vieläpä samalla ympäristövastuullinen! Emme ole käyttäneet nyt puolitoistavuotiaalla Joonalla yhtään kertakäyttövaippaa synnytyslaitokselta kotiutumisen jälkeen. Kestoilua aloittaessani en tiennyt vaipoista tuon taivaallista, eikä vierailu kolmen tunnin kestovaippaesittelysäkään tehnyt kaikkia asioita selviksi, silti homma lähti hyvin käyntiin.

Yritän karsia pois säännölliset ylimääräiset menoterät ja siksi ajatus kestovaippojen käytöstäkin oli alun perin puhtaasti taloudellinen. Valinta ei ole kaduttanut. Ensimmäiset ostamamme vaipat ovat kyllä vaihtuneet toiseen malliin, mutta se ei ole kestoilusta syntyvää säästöä rokottanut, vaipat ovat menneet kaupaksi lähes ostohintaan. Olemme huomanneet, että kestovaipoilla on todella hyvä jälleenmyyntiarvo.

Ei kestoilu mielestäni ole sen työläämpää kuin kertakäyttöisyys – työ vain painottuu eri asioihin. Joonas on käyttänyt matkoillakin kestovaippoja. Matkapyykinpesun olen pääosin itse hoitanut ja käyttänyt kertavaippojen ostosta säästyneet rahat mieluummin johonkin muuhun.

Suosittelen ainakin kokeilemaan kestovaippojen käyttöä. Kestovaipoista löytyy oikeasti puuvillaisia vaippoja, ei vain sellaisia, jotka tuntuvat ”puuvillaisen pehmeältä”. Vaikka kestovaippoja joutuu ehkä vaihtamaan vähän useammin päivässä, niin vaippakausi voi tällä vähäisellä panostuksella kestää jopa vuodenkin vähemmän. Uskon, että kokonaisuutena kestovaippojen käyttöön menee vähemmän aikaa, kuin kertakäyttövaippojen käyttöön.

Kestoilusta tulee nopeasti sujuva osa arkea, mutta silti se tuntuu herättävän joissakin ihmisissä kummallisia ennakkoluuloja. Ei tiedetä, että kestovaipat ovat kehittyneet huiman askeleen siitä, mitä ne olivat vielä kymmenen vuotta sitten. Myös pesukoneet ovat nykyään hyviä, muu pyykki ei varmasti pesun jälkeen haise ”vaipalta”!

*Sanna Ahonen, ympäristöpolitiikan tutkija,
Petteri Nisula, eduskunta-avustaja ja Elias Nisula.*

Valitsimme kestovaipat pääasiassa ympäristösyistä – halusimme tuottaa vähemmän jätettä. Uskomme myös, että kestovaipat ovat lapsen iholle parempi vaihtoehto.

Olemme pyrkineet käyttämään mahdollisimman paljon ympäristöä säästäviä vaippasysteemejä: villahousuja ja harsoja. Harсот kuivuvat nopeasti ja se oli tärkeää etenkin silloin, kun asuimme pienessä kaksiossa ja ylimääräistä pyykinkuivaustilaa ei ollut. Ympäristösyistä kuivatamme vaipat narulla, emme koneellisesti.

Melkein kaikki Eliaksen vaipat on saatu tai ostettu käytettyinä. Aloituspaketiksi saimme kaverilta käytettyjä harsoja ja villahousuja, joilla pärjättiin pitkälle. Uudenmallisia vaippoja on hankittu sitä mukaan, kun tarvetta on tullut. Hyvin istuvia froteisia sisävaippoja hankimme, kun tavaraa alkoi tulla niin paljon, etteivät harсот enää riittäneet. Kun Elias alkoi kävellä ja oppi aukaisemaan tarravaipat, päätimme siirtyä neppariikiinnitteisiin haaroista kapeisiin vaippoihin. Nyt Elias aloittelee hoitopaikassa ja hankimme kirpputorilta taskuvaippoja, jotka on helppo ”ladata” jo kotona ja hoitotädin vaihtaa. Pääosin olemme hankkineet vaipat nettikirppikseltä. Muutaman sisävaipan olen ommellut itse vanhoista pyyhkeistä netistä löytyvien ohjeiden avulla. Täydellisen vaipan suunnittelu on ollut aika kiehtovaa.

Olemme päättäneet, että käytämme kestovaippoja voimavarojemme ja tilanteen mukaan. Emme suhtaudu kestoiluun mitenkään fanaattisesti. Päätimme aloittaa kestoilun, kun Eliaksen napatynkä oli irronnut. Muutenkin tuntui, että oli tärkeää saada arki rullaamaan ja vasta sen jälkeen oli aikaa opetella kestovaippailua. Mökillä olemme käyttäneet molempia vaippatyyppejä, ihan oman fiiliksen mukaan. Kun teimme remonttia uuteen asuntoomme, käytimme surutta lähes yksinomaan kertakäyttövaippoja.

Kestoilu ei ole yleisesti ottaen mitenkään raskasta, mutta elämässä tilanteet vaihtelevat. Silloin kun tuntee kertakäyttövaippojen helpottavan elämää, voi niitä käyttää, vaikka muuten kestoilisikin. Kysymys ei ole mistään on/off -elämäntavasta. Se, että vähentää edes vähän jätteen määrää, on hyvä juttu!

KESTOVAIPPOJEN KÄYTTÖ

HANKINTA

Tuotevaihtoehtoja on monenlaisia. Jokainen voi rakentaa omia tarpeitaan vastaavan kokonaisuuden tai käyttää vaikka yksinomaan kertavaippaa eniten muistuttavia all-in-one-vaippoja.

Kerralla ei välttämättä tarvitse investoida suureen määrään vaippoja. Kannattaa kokeilla muutamilla kestovaipoilla ennen kuin hankkii vaippoja lapsen koko vaippakauden tarpeiksi. Alkuun pääsee helposti vaikka harsoilla ja muutamalla kosteudenpitävällä vaippakuorella.

Kun vaippoja hankkii pikkuhiljaa, on mahdollisuus välttyä siltä, että valitsisi koko vaippaiäksi mallin tai materiaalin, joka ei omalle vauvalle tai omaan elämänmenoon sovellukaan. Vaippamyyjät ja muut käyttäjät auttavat mielellään ns. starttipaketin valinnassa ja juuri oikeanlaisen vaipan löytämisessä sinun vauvallesi.

Tarvittavien vaippojen lukumäärä riippuu kuivatusolosuhteista ja lapsen iästä. Pienellä vauvalla vaippoja kuluu enemmän kuin taaperolla. Kokoaikaisessa käytössä sisävaippoja (tai all-in-one tai täyttövaippoja) kuluu noin seitsemän vaippaa päivässä. Käytännöllistä on hankkia sisävaippoja parin kolmen päivän tarpeiksi, niin ei tarvitse päivittäin pestä vaippapyykkiä.

Vaippahousuja ei tarvitse pestä jokaisen käyttökerran jälkeen, joten kolme kappaletta kutakin kokoa voi jo olla riittävä määrä. Joissakin malleissa on säätövara, jonka avulla samoja vaippahousuja voi käyttää koko vaippaiän.

Jos aiot käyttää kankaisia hoitoliinoja, kannattaa niitä hankkia sen mukaan, kuinka usein aiot pestä vaippapyykkiä. Kuitupaperisia hoitoliinoja kuluu yksi käyttökertaa kohti. Silkkisiä hoitoliinoja voi hankkia ihon ärtymisen varalle noin yhden päivän tarpeiksi eli 4–7 kappaletta.

KUSTANNUKSET

Kestovaipat tulevat useimmiten kertakäyttövaippoja huomattavasti halvemmiksi. Vaikka kestovaippojen hankintakustannukset voivat tuntua suurilta, ne maksavat itsensä takaisin ensimmäisen lapsen kohdalla alle vuodessa.

Kestovaippoja voi myös kierrättää lapselta toiselle. Toisen lapsen kohdal-

la kustannukset rajoittuvatkin sitten jo lähes pelkästään pesukustannuksiin. Kestovaippojen jälleenmyynti on helppoa ja jälleenmyyntiarvo on korkea.

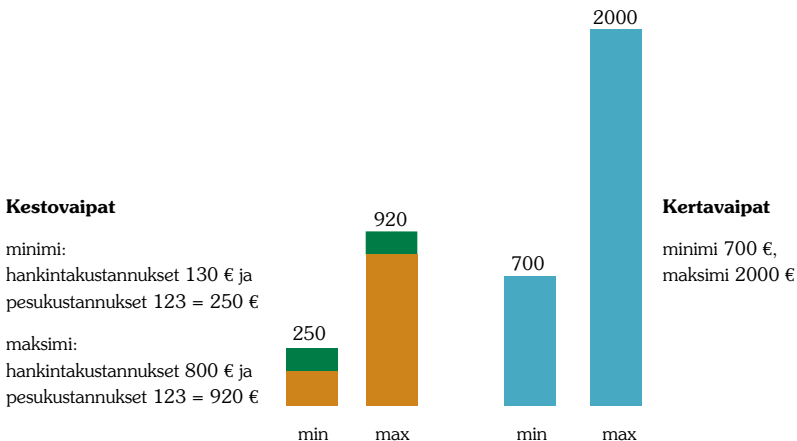
Mikäli haluaa ostaa kestovaipat kierrätettyinä, ilmoituksia kannattaa etsiä neuvoloiden ja kauppojen ilmoitustauluilta. Kierrätettyjä kestovaippoja myydään myös kirpputoreilla ja nettikirpputoreilla ja niitä voi kysellä omasta tuttavapiiristä.

Kertakäyttövaippojen kustannukset

Yksi lapsi käyttää Kuluttajatutkimuskeskuksen arvion mukaan vaippaikänsä (30 kk) aikana yhteensä noin 5 000 kertakäyttövaippaa. Merkistä ja vaipan mallista riippuen kappalehinta on noin 0,14 – 0,40 euroa/kpl. Kertakäyttövaippojen hinnaksi tulee siten noin 700 – 2 000 euroa.

Kestovaippojen kustannukset

Kestovaippojen kustannukset muodostuvat erityyppisten osien hankinnasta sekä vaippojen pesusta.

Hankinta

Hankintakustannukset vaihtelevat vaippamerkin ja -mallin mukaan. Vaippaiän (30 kk) vaippakulut voivat olla alimmillaan noin 130 euroa, kun käytetään harsovaippoja, lisäimuna flanellia ja päällä edullisia vaippakuoria. Rakenteeltaan kertakäyttövaippoja muistuttavat all-in-one-kestovaipat vastaavalle ajalle maksavat kalleimmillaan noin 800 euroa. Näiden ääripäiden välissä on monia erihintaisia vaihtoehtoja.

Säästä rahaa ja ympäristöä!

- Hanki kestovaipat käytettynä kirpputorilta (esim. internetistä) tai tuttavilta.
- Kierrätä hyväkuntoiset kestovaipat säästämällä ne pienemmille sisarusille, antamalla tuttavaperheelle tai myymällä.

Käytettyinä kestovaipat saa toki paljon halvemmalla. Kierrätysmateriaalista tekemällä vaippojen hankintakustannukset jäävät lähes olemattomiksi.

Pesu

Vaippoja pestään keskimäärin joka toinen päivä. Normaalisti sisävaipat pestään enintään 60 asteessa. Vaippoja ei ole hyvä säilyttää likaisina kolmea päivää kauempaa homeutumisriskin vuoksi.

Työtehoseuran laskelmien (2002) mukaan koneellisen (täytömäärä 2,5 kg) pyykinpesee 60 asteessa alimmillaan 0,27 eurolla; hintaan sisältyy pyykinpesuaine, sähkö ja vesi. Jos vaippapyykin pesemiseen joka toinen päivä, kahdessa ja puolessa vuodessa (30 kk) pesuihin kuluu 123 euroa.

Kokonaiskustannus

Uusien kestovaippojen kokonaiskustannuksiksi (hankinta + pesu) muodostuu noin 250 – 920 euroa. Käytetyillä kestovaipoilla maksettavaksi jäävät vain pesukustannukset eli 123 euroa.

Kuitupaperiset ja silkiset hoitoliinat kasvattavat hankintakustannuksia noin 165 eurolla. Niiden käyttö ei kuitenkaan ole välttämätöntä. Villaisia vaippahousuja käytettäessä tarvitaan villanpesuainetta ja villanhoitoainetta, joista aiheutuva lisäkustannus koko vaippaiän aikana on noin 25 euroa.

HUOLTO

Vaipan vaihto

Kestovaippojen vaihtoväli riippuu lapsen iästä ja vaipan imukyvystä. Monet kestovaippojen käyttäjät valitsevat ohuemman vaipan ja lyhyemmän vaihtovälin, jolloin pieni vauva saa terveellisiä ilmakyppyjä ja isompi lapsi voi harjoitella potalla käymistä. Pidemmällä vaihtoväleillä, kuten päivä- ja yönilla kannattaa käyttää lisäimuja ja pintakuivaa hoitoliinaa.

Käytettäessä kestovaippoja, joissa on erikseen sisävaippa ja vaippahou-

su, ei vaippahousuja tarvitse vaihtaa ja pestä jokaisen vaipanvaihdon yhteydessä. Vaippahousu vaihdetaan vain, jos se on erityisen märkä tai likainen. Useimmiten riittää pelkkä sisävaipan vaihto.

Huuhtelu

Kakkavaippa kannattaa huuhdella mahdollisimman pian, jotta lika ei pinttyisi kiinni.

Kakat voi huuhdella vaipasta käsisuihkulla suoraan vessanpönttöön. Tämän jälkeen kakkavaipan voi vielä huuhdella lämpimällä vedellä lavuaarissa.

Likaisten vaippojen säilytys

Likaiset vaipat voi säilyttää kuivassa ja ilmastussa tilassa, esimerkiksi pyykkikorissa. Voit pitää vaippoja myös parvekkeella pesua odottamassa. Talvella täytyy välttää vaippojen jäätymistä, ettei niiden kuiturakenne murru. Pesua odottavat vaipat eivät oikein säilytettynä juurikaan aiheuta hajuhaittoja. Tippoamalla likaisten vaippojen joukkoon muutaman tipan eteeristä öljyä, esimerkiksi antibakteerista teepuuöljyä, voi entisestään vähentää hajuhaittoja.

Halutessaan vaippoja voi liottaa kannellisessa ämpärissä. Vettä on hyvä olla sen verran, että se peittää vaipat. Veteen voi laittaa muutaman ruokalusikallisen etikkaa pitämään hajut kurissa.

Tuuletus

Huukan kostuneita vaippahousuja ei tarvitse joka kerta pestä. Useimmiten villaisiin riittää kuivaus ja tuuletus. Puuvillaisiin ja/tai polyesterisiin kostuneen kohdan huuhtelu, kuivaus sekä tuuletus.

Villa kärsii liian tiuhasta pesusta. Villahousuille riittää hellävarainen pesu kerran viikossa tai pari kertaa kuussa käyttöiheydestä riippuen, mikäli ne eivät tahraannu.

Pesu

Sisävaipat pestään 60 asteessa, joka on riittävä lämpötila hygienian ylläpitämiseksi. Housuvaippojen pesulämpötila riippuu materiaalista. Huoltoa varten on hyvä säästää vaippapakkausten pesuohjeet ja kysyä myyjältä lisätietoja pesusta. Monien vaippahousujen valmistusmateriaalit eivät kestä yli 40 asteen pesulämpötilaa. Villaiset vaippahousut tulee pestä mieluiten käsin tai hellävaraisella pesuohjelmalla 30 asteessa.

Kosteussulkukangasta sisältävät vaipat tulisi pestä pesuaineella, joka ei sisällä valkaisuainetta.

Huuhteluainetta ei tule käyttää lainkaan, sillä se vähentää vaippojen imu-

kykyä. Vaippojen pehmentämiseksi voi huuhteluaineen sijasta käyttää pientä määrää etikkaa. Jos sisävaippa tai vaippahousu on pahasti värjäntynyt, tahrat saa poistettua esimerkiksi sappisaippualla ja lämpimällä vedellä. Sideharsojen valkaisu onnistuu pesemällä ne silloin tällöin 90 asteessa.

Jotta välttyttäisiin pesuaineiden aiheuttamilta allergioilta, tulee kesto-vaipat pestä hajusteettomilla pesuaineilla ja käyttää tavallista pienempää pesuainemäärää. Jos vauvalla on infektio vaippa-alueella, ja haluaa varmistaa vaippojen mikrobiologisen puhtauden, voi joko pestä sisävaipat vähintään 85 asteessa tai silittää ne pesun jälkeen höyrysilitysraudalla. On kuitenkin muistettava tarkistaa, että sisävaippojen materiaali kestää silittämistä.

Ennen ensimmäistä käyttökertaa vaipat olisi hyvä pestä pari kertaa (kuivatusta välillä ei tarvita) parhaan imutehon saavuttamiseksi. Parhaan imukykyensä materiaalit saavuttavat vasta 10 pesukerran jälkeen.

Kuivatus

Kuivaa vaippoja mahdollisuuksien mukaan narulla, lämpimällä ilmalla parvekkeella tai muuten ulkona. Allergisen lapsen vaippoja ei kuitenkaan tule kuivattaa ulkona siitepölyaikana. Kuivatusaika riippuu paljolti pesukoneen lingon tehosta (miehellelään vähintään 800 kierrosta minuutissa). Vaippahousut kuivuvat puolessa vuorokaudessa, jotkut jopa muutamassa tunnissa. Paksuimpien vaippojen kuivuminen saattaa vieä yli vuorokauden. Kuivausrummulla saat vaipat nopeasti kuivaksi, mutta rumpu kuluttaa materiaaleja ja lisää sekä pesukustannuksia että ympäristökuormitusta.

Kestovaipat matkoilla

Lyhyellä matkalla, esimerkiksi kyläreissulla tai neuvolakäynnillä, voi hyvin käyttää kestovaippoja. Huuhdellut vaipat voi kuljettaa kotiin muovipussissa. Jos reissu ei kestä muutamaa tuntia pidempään, voi vaipat huuhtoa vasta kotonakin. Pidemmällä matkoilla kannattaa suosia ohuita, helposti kuivuvia vaippoja: täyttövaippoja ja pötköksi taiteltuja harsoja.

VAIPAT JA ALLERGIA

HUS:in Iho- ja allergiasairaalan asiantuntijoiden mukaan oikein käytettyinä ja hoidettuina kestovaipat eivät aiheuta allergiaa. Kestovaipat on yleensä valmistettu puhtaista luonnonkuiduista, esimerkiksi villasta, silkistä tai puuvillasta, jotka eivät itsessään sisällä allergeenejä. Erityisesti mahdollinen muovin puuttuminen kestovaipoista vähentää hiostavuutta ja siten myös ihoärsytystä.

Vaippoja pestäessä on muistettava riittävä huuhtelu. Jos kestovaippoja pestään hajusteita sisältävillä pesuaineilla, ne aiheuttavat joskus ärsytystä ja harvinaisissa tapauksissa allergisia reaktioita.

Lanoliini on villan oma rasva, joka saattaa aiheuttaa joillekin allergikkovauvoille oireita. Koska lanoliinitonta villanhoitoainetta ei Suomessa ole saatavilla, täytyy tällöin valita muu kuin villainen vaippahousuvaihtoehto.

Erittäin herkkäihoiselle lapselle voi tulla vaippaihottumaa jo pienestäkin määrästä kosteutta. Vaipat tulee vaihtaa tarpeeksi usein, jotta kosteus ei haudo vauvan ihoa. Kosteuden aiheuttaman hautumisen vähentämiseksi kannattaa käyttää pintakuivaa hoitoliinaa ja mahdollisesti ärtynyttä ihoa voi hoitaa silkkihiinoilla.

Tiesitkö, että...?

- **Kertakäyttö- ja kestovaippojen lisäksi vaihtoehtona on myös vaipattomuus. Vaipattomuus perustuu äidin havaintoihin ja äidin ja lapsen väliseen kommunikointiin. Vaipattomuus vaatii kuitenkin aina asiaan perehtymistä ja viitseliäisyyttä. Aiheesta löydät lisätietoa ja keskusteluryhmiä internetistä.**

LISÄTIETOA

Haaparanta, Suvi: Vaipoilla on väliä – vertailussa lasten kesto- ja kertakäyttövaippojen ympäristövaikutukset ja käyttökemukset, Pääkaupunkiseudun julkaisusarja C 2002:14, YTV

Kuluttaja-lehti 8/2002: Kestovaipat kuormittavat ympäristöä vähemmän

Lempeään vauvanhoitoon: Ruskovilla, Studio Tuumat Ky, Oulu

Ottobre-lehti 3/2005: Kestovaipan ompeluohjeet

Pyykinpesun ja kuivauksen kustannukset – kotona ja kiinteistöpesulassa: Työtehoseuran kotitaloustiedote 10/2002

Suuri Käsiyö-lehti 1/2005: Kestovaippakaava

Vauva-lehti 9/2004: Koekäytössä kestävät, pestävät kestoivaipat

Kattavasti tietoa kestoivaipoista ja niiden käytöstä löytyy Kestovaippayhdistys ry:n internet-sivuilta osoitteesta **www.kestovaippayhdistys.fi**, sähköpostitse info@kestovaippayhdistys.fi sekä puhelinnumerosta 040 721 2894.

Tietoa kestoivaipoista löytyy myös muilta internet-sivustoilta, mm. osoitteesta **www.kestovaippainfo.fi**.

Kestovaippayhdistys järjestää esittelytilaisuuksia. Omassa kaupungissa toimivia kestoivaippaesittelijöitä voit kysyä sähköpostitse: **aluetoiminta@kestovaippayhdistys.fi**.

Pääkaupunkiseudulla (Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa) voit tilata maksutta kestoivaippaneuvojan kertomaan kokoamallesi ryhmälle (vähintään 5 henkilöä) kestoivaipoista ja niiden käytöstä. Tilaukset: Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy, Ympäristökoulu, p. (09) 3108 8713 tai sähköposti: **neuvonta@kierratyskeskus.fi**.

VALMISTAJIA JA MAAHANTUOJIA

Valmistajilta ja maahantuojilta kannattaa kysyä lähintä jälleenmyyntipistettä. Säännöllisesti päivitettävä lista jälleenmyyjistä: www.kestovaippainfo.fi. Kestovaippayhdistyksen sivuilta www.kestovaippayhdistys.fi löytyy lista yhdistyksen yhteisöjäsenistä.

Babyidea

p. (09) 4110 8520
sähköposti: info@babyidea.fi
www.babyidea.fi

Ekopirpana

Roismalankatu 27, 38200 Vammala
p. 0400 723 860 (arki-iltaisin)
sähköposti: info@ekopirpana.com
www.ekopirpana.com

Ekoset

T:mi Sirpa Leppänen, Ronkelintie 14,
75530 Nurmes
p. (013) 480 259 / 0400 639 049
sähköposti: sleppan2@nettilinja.fi
www.ekoset.fi

Hilivinksis

Susanna Markkanen, Pääskynlento 16 C
18, 20610 Turku
p. 041 515 9190
sähköposti: susanna@hilivinksis.com
www.hilivinksis.com

Igu*Lee®

igu*lee tmi / Virpi Kannianen, Kelukatu
4, 95450 Tornio
p. 050 591 5530
sähköposti: iguinfo@igulee.fi
www.igulee.fi

Jutta

Tiilitehtaantie 5, 05830 Hyvinkää
Punavuorenkatu 3, 00120 Helsinki
p. 040 772 3603
sähköposti: asiakaspalvelu@jutta.fi
www.jutta.fi

Me & Mama

Uudenmaankatu 39, 00120 Helsinki
p. (09) 2957 7111 / 050 553 2327
www.meandmama.fi

Mollavauva

p. 040 762 8200
sähköposti: asiakaspalvelu@mollavauva.fi
www.mollavauva.fi

Myllymuksut

35540 Juupajoki
p. 045 671 1003
sähköposti: info@myllymuksut.com
www.myllymuksut.com

Pehmopeput

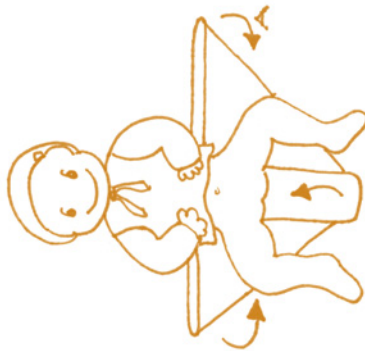
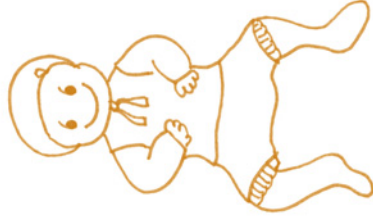
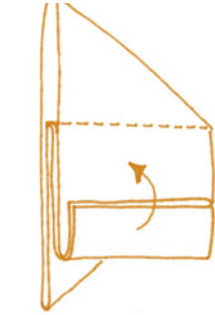
Joutsentie 5, 21420 Lieto
p. 0400 960 446
sähköposti: info@pehmopeput.fi
www.pehmopeput.fi

Pikkuparatiisi

Katja Halinen, Sipintie 43,
38210 Vammala
p. 0500 695 362
sähköposti: katja.halinen@pikkuparatiisi.fi
www.pikkuparatiisi.fi

Ruskovilla Oy

Kinnarintie 32, 16200 Artjärvi
p. (03) 871 460
sähköposti: ruskovilla@ruskovilla.fi
www.ruskovilla.fi

Oppaan ovat rahoittaneet

Ab Avfallsservice Stormossen Jätehuolto Oy (www.stormossen.fi)	(06) 322 7200
Ab Ekorosk Oy (www.ekorosk.fi)	(06) 781 4540
Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy (www.ekjh.fi)	(05) 688 7851
Itä-Uudenmaan Jätehuolto Oy (www.iuj.fi)	0200 70 707
Joensuun Seudun Jätehuolto Oy (www.jns.fi)	(013) 267 3563
Jyväskylän kaupunki (www.jyvaskyla.fi)	(014) 625 483
Jämsän Seudun Jätehuolto Oy (www.jhoy.fi)	(014) 712 886
Jätekkukka Oy (www.jatekkukka.fi)	(017) 368 0152
Kainuun jätehuollon kuntayhtymä Eko-Kymppi (www.eko-kymppi.fi)	(08) 636 611
Kiertokapula Oy (www.kiertokapula.fi)	(019) 426 2244
Kymenlaakson Jäte Oy (www.kymenlaaksonjate.fi)	(05) 744 3400
Lakeuden Etappi Oy (www.etappi.com)	(06) 421 4900
Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy (www.l-hjatehuolto.fi)	(03) 424 2600
Metsäsairila Oy (www.metsasairila.fi)	(015) 1941
Napapiirin Residuum Oy (www.residuum.fi)	0207 120 237
Nurmijärven kunta / ympäristöhuolto (www.nurmijarvi.fi)	040 317 2335
Oulun Jätehuolto (www.ouka.fi)	044 703 3977
Oy Botniarosk Ab (www.botniarosk.fi)	(06) 221 3117
Perämeren Jätehuolto Oy (www.pmjh.fi)	(016) 259 324
Pirkanmaan Jätehuolto Oy (www.pirkanmaan-jatehuolto.fi)	(03) 524 0200
Porin Jätehuolto (www.pori.fi/porinjatehuolto)	(02) 621 2525
Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy, jäteneuvonta (www.phj.fi)	(03) 871 1766
Rauman seudun jätehuoltolaitos (www.rauma.fi/jatehuolto)	044 793 4487
Rosk'n Roll Oy Ab, neuvonta / rådgivning (www.rosknroll.fi)	020 690 155
Rouskis Oy (www.rouskis.fi)	(02) 727 6838
Satakierto Oy (www.satakierto.com)	(02) 832 8408
Turun Seudun Jätehuolto Oy, jäteneuvonta (www.turunseudunjatehuolto.fi)	0200 47 470
Åbonejdens Avfallsservice Ab, avfallsrådgivning	
Varkauden seudun jätehuolto (www.varkaus.fi)	040 831 1492
Vestia Jätehuolto / Jokilaaksojen Jäte Oy (www.vestia.fi)	(08) 410 8700
Ylä-Savon Jätehuolto Oy, jäteneuvoja (www.ylasavonjatehuolto.fi)	040 527 3014
YTV Jätehuolto (jate.esite@ytv.fi ja www.ytv.fi)	(09) 156 1508
SAD Avfallshantering	(09) 156 1611

JÄTELAITOSYHDISTYS
AUFALLSVERKSFÖRENINGEN